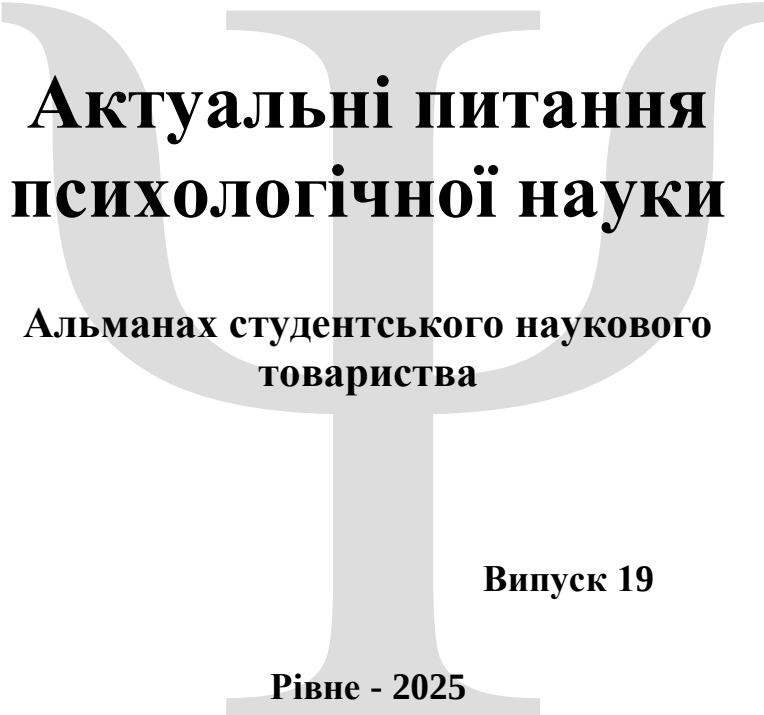

**Рівненський державний
гуманітарний університет**

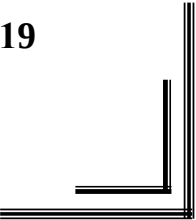

Актуальні питання психологічної науки

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 19

Рівне - 2025

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. Вип. 19. Рівне: РДГУ, 2025. 118 с.

Головний редактор:

Олег Рудюк, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Наталія Михальчук, доктор психологічних наук, професор, професор, завідувач кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії РДГУ;

Олена Главінська, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії РДГУ;

Віталій Павелків, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії, декан психолого-природничого факультету РДГУ;

Олена Ставицька, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії РДГУ;

Олена Сторож, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії РДГУ.

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ (протокол від 22 грудня 2025 року, № 13)

ЗМІСТ

Бойчук Л. Вплив типу батьківського ставлення на формування особистості дітей дошкільного віку	5
Бойчук О. Психологічні особливості формування мотивації до навчання в підлітковому віці	8
Борисюк Д. Роль емоційного інтелекту у розвитку особистості	11
Гончарук О. Особливості образної пам'яті у підлітковому віці	16
Гордієнко В. Ціннісні орієнтації як чинник психологічної готовності військовослужбовців до професійної діяльності	19
Григорієва А. Особистісні чинники агресивної поведінки в юнацькому віці	23
Долинюк М. Вплив соціальних мереж на самооцінку підлітків	26
Єленець Ю. Вплив соціальних мереж на самооцінку підлітків	32
Жилка Н. Вплив типу батьківського ставлення на формування навчальної мотивації підлітків	35
Комар О. Вплив соціальних мереж на психічне здоров'я юнацької молоді	39
Кондратюк Н. Шляхи формування комунікативної компетенції медичних працівників	42
Кривко Н. Основні чинники психологічного благополуччя молоді в умовах війни	47
Марчук Д. Вплив тривожно-депресивного розладу на адаптивність військовослужбовців ЗСУ в період реабілітації	50
Мисько Я. Вплив порушення сну на психічний стан особистості	54
Мовчко О. Соціальні мережі як чинник розвитку депресивних станів	57
Мординська А. Психологічні методи впливу на стан стресу в юнацькому віці	62
Ольховик С. Вплив емоційного стану людини на увагу	64
Петровець А. Методи психокорекції емоційної сфери в юнацькому віці	67
Поліщук А. Роль тривожності у розвитку емоційного інтелекту здобувачів вищої освіти в умовах війни	69
Попчук Д. Вплив емоційної сфери особистості на мотивацію діяльності	74

Праск А. Психологічні чинники психосоматичних розладів у молоді.....	77
Пустотіна С. Вплив корпоративної культури на рівень мотивації та задоволення роботою.....	79
Рачинська О. Особливості міжособистісних конфліктів в юнацькому віці	82
Романюк М. Психологія віральності контенту В Youtube	87
Ромашук К. Вплив травмівного досвіду на розвиток особистості підлітка.....	93
Сімончук Д. Особливості спілкування дітей молодшого шкільного віку	96
Сорокіна А. Використання арт-терапевтичних методів в роботі з військовими з ПТСР	99
Тодорович А. Психологічні особливості спілкування в юнацькому віці.....	102
Харчук Б. Особливості соціально-психологічної адаптації дітей, які постраждали від війни	105
Юшук А. Особливості дослідження депресивних станів у молоді	110
Янковська І. Психолого-педагогічні умови розвитку поведінкової і вольової саморегуляції у підлітковому віці	114

ВПЛИВ ТИПУ БАТЬКІВСЬКОГО СТАВЛЕННЯ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Бойчук Леся, здобувач ОС «бакалавр», 1 курс РДГУ

Керівник: Дзеджера О.В., старший викладач

Дошкільний вік — це один з головних етапів у житті дитини, коли активно формується її характер, емоції, ставлення до себе та до оточення. У цей час найбільший вплив на розвиток дитини мають саме батьки. Від того, як вони ставляться до своєї дитини, як спілкуються з нею та які методи виховання використовують, залежить подальший емоційний і особистісний розвиток малюка. Проте на практиці часто трапляється так, що батьки, самі того не розуміючи, чинять негативний вплив на дитину: проявляють байдужість, надмірну суворість або змінюють свою поведінку залежно від обставин. Це може призводити до тривожності у дитини, проблем із самооцінкою та труднощів у спілкуванні з іншими. Тому важливо краще зрозуміти, як саме різні форми батьківського ставлення впливають на особистість дитини в дошкільному віці, щоб допомогти родинам виховувати дітей у більш здоровій та підтримуючій атмосфері.

Метою публікації є теоретично дослідити вплив типу батьківського ставлення на формування особистості дітей дошкільного віку.

Саме в дошкільний період малюк активно досліджує світ, вчиться розуміти свої емоції, спілкуватися з іншими людьми, починає усвідомлювати, хто він є, і що таке правильно чи неправильно. Найбільше на це впливають саме батьки, бо вони — перші й найважливіші люди в житті дитини. Як зазначає Т. В. Дуткевич, самооцінка дошкільника багато в чому залежить від оцінки дорослого: чим точніша й аргументованіша оцінка дія дорослого, тим сприятливіші умови для формування адекватної самооцінки у дитини [1, с. 129].

Те, як батьки ставляться до свого малюка, — це не лише слова або правила. Це щоденні дії: увага, підтримка, реакція на поведінку, обійми або, навпаки, їх відсутність. Маленька дитина ще не мислить логічно — вона сприймає все через емоції, особливо поведінку

дорослих. Тому будь-яка дія з боку батьків — позитивна чи негативна — сильно впливає на її характер і настрій.

Існує кілька стилів виховання, і кожен з них впливає на дитину по-своєму:

1. Авторитетний стиль — це коли батьки поєднують любов і чіткі правила, що сприяє розвитку впевненості в собі та соціальної компетентності [2, с. 114–118]. Батьки пояснюють, чому щось не можна, слухають дитину й поважають її думку. У такій родині діти зазвичай виростають упевненими в собі, спокійними та добре ладнають з іншими.

2. Авторитарний стиль — це суворе виховання без пояснень і з частими покараннями. Батьки вимагають повного послуху, не враховують почуття дитини. У результаті діти можуть ставати замкненими, тривожними або, навпаки, агресивними.

3. Потурання (ліберальний стиль) — це коли дитині дозволяють майже все. Батьки уникають конфліктів і не встановлюють чітких правил. Через це дитині важко вчитися дисципліні, відповідальності, а також повазі до інших. Вона може вирости егоїстичною або некерованою.

4. Ігноруючий стиль — це коли батьки мало цікавляться дитиною, не підтримують її емоційно і не беруть участі в її житті. Дитина в таких умовах відчувається самотньою і непотрібною, їй важко знайти себе і розвиватися.

Дитина, яка відчуває любов і підтримку, виростає відкритою, щасливою та впевненою. Натомість брак уваги або надмірна суворість можуть викликати страх, невпевненість, замкнутість або агресію.

Емоційний розвиток дитини також тісно пов'язаний із батьківським ставленням. Позитивне емоційне середовище в родині сприяє формуванню у дитини здатності до емпатії та регуляції власних емоцій [3, с. 75]. Водночас негативне або нестабільне батьківське ставлення може призводити до емоційної нестабільності та труднощів у соціальній адаптації.

У дошкільному віці дитина формує уявлення про себе, про інших людей і про навколишній світ. У цей час вона дуже чутлива до того, як до неї ставляться дорослі. Те, що роблять і говорять батьки щодня, дуже впливає на її характер. Від цього залежить, чи буде вона

впевненою в собі, відкритою до спілкування або, навпаки, закритою й тривожною.

Якщо батьки з розумінням і любов'ю ставляться до дитини, вона відчуває себе важливою. Вона не боїться показувати свої почуття, вчиться довіряти, бути чесною. Їй легше ладнати з іншими дітьми, вона швидше звикає до дитсадка чи школи. Такі діти мають здорову самооцінку, не бояться нових завдань і проявляють ініціативу. Якщо ж дитина постійно стикається з байдужістю, критикою або холодним ставленням, вона починає думати, що з нею щось не так. Їй здається, що її не люблять. Вона може або стати надто слухняною й невпевненою, або, навпаки, почати конфліктувати, бути неслухняною, не довіряти іншим.

Ще одна важлива річ — це послідовність. У практичному аспекті важливо, щоб батьки були послідовними у своїх діях та реакціях. Непослідовність у вихованні може викликати у дитини тривогу та невпевненість. Як зазначає Т.В.Дуткевич, дитина, яка відчуває любов і підтримку, виростає відкритою, щасливою та впевненою [1, с. 129].

Якщо батьки одночасно люблячі й справедливі, якщо вони встановлюють правила, але роблять це з теплом і повагою, дитина почувається в безпеці. Вона розуміє, що її люблять просто так, а не за оцінки чи слухняність. Це дає їй внутрішню силу, щоб розвиватися, вчитися та впевнено йти вперед.

Висновки. Тип батьківського ставлення в дошкільному віці має вирішальне значення для формування особистості дитини. Саме через ставлення батьків малюк вчиться довіряти світу, розуміти себе, будувати стосунки та справлятися з емоціями. Тепле й уважне ставлення створює основу для впевненості, емпатії та самоповаги. Натомість емоційна холодність або байдужість можуть спричинити труднощі в емоційному розвитку та соціальній адаптації. Батьківське ставлення — це щоденна взаємодія, яка формує внутрішній світ дитини і впливає на її майбутнє.

Список використаних джерел

1. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 129 с.

2. Черепаня Н. І. Теоретичні аспекти гуманістичного виховання дітей дошкільного віку. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки»*. 2016. № 70. 114–118 с.

3. Трофаїла Н. Д. Теорія і практика підготовки майбутніх вихователів до емоційного розвитку дітей дошкільного віку: монографія. Умань: Візаві, 2019. 75 с.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ В ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ

Бойчук Оксана, здобувач ОС «бакалавр», 1 курс, РДГУ

Керівник: Джеджеря О.В., старший викладач

Підлітковий вік характеризується формуванням самосвідомості та саморефлексії, що змінює ставлення молодої людини до навчальної діяльності. Психологічні особливості формування мотивації до навчання в підлітковому віці мають особливе значення, оскільки підлітковий вік є періодом глибоких трансформацій у розвитку особистості, зміни самоусвідомлення, соціальних ролей та ціннісних орієнтацій. Саме в цей час мотивація до навчання може як посилюватися, так і значно знижуватися, що безпосередньо впливає на успішність і подальше особистісне зростання.

Мета публікації – здійснити аналіз психологічних особливостей формування мотивації до навчання в підлітковому віці.

Однією з ключових психологічних особливостей підліткового віку є розвиток індивідуальної ідентичності. Пошук себе, свого місця в соціумі, формування особистісних цілей сприяють тому, що мотивація до навчання набуває нових смислових навантажень. Підлітки починають ставити перед собою власні навчальні цілі, співвідносити навчання з майбутніми професійними планами і життєвими перспективами. Відповідно, у таких випадках мотивація набуває змісту самореалізації та особистісного розвитку [2].

Водночас у підлітковому віці часто спостерігається коливання мотивації, що пояснюється різноманітними внутрішніми та зовнішніми впливами. Зміни гормонального фону, підвищена емоційність, пошук нових соціальних контактів, а також вплив

Електронне видання

Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства

Випуск 19

Наукове редагування – Олег РУДЮК
Відповідальна за випуск – Наталія МИХАЛЬЧУК

Формат 60x80/16. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 5,2.